

Benita Zahirović

08.03.2026. 18:28

Pogledano: 93 puta

Čitanjem do boljeg izražavanja

Tokom dva uzastopna časa korištene različite metode kako bi se unaprijedile vještine čitanja i izražavanja učenika.

Tags

Učenje jezika

Razvoj govora, komunikacije i stvaralaštva

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 7. razred

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

2 časa

Oblasti

Jezičko-komunikacijsko područje

Predmet

BHS jezik i književnost

Ključne kompetencije

Učiti kako učiti

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Cilj časa:

Cilj je da učenici razviju sposobnost pažljivog čitanja i razumijevanja pročitano, te da dodatno unaprijede elemente usmenog izlaganja/prezentovanja.

Ishodi:

Čitanje:

1. Analizira strukturu različitih tekstova i većih dijelova teksta i utvrđuje kako se odnose jedni prema drugima ili prema cjelini.

Usmeno izražavanje i slušanje:

1. Učestvuje u razgovorima, postavlja pitanja i odgovara na njih i sarađujući s različitim sagovornicima (jedan na jedan, u grupama, s nastavnikom), izražavajući svoj stav o temi i poštujući pravila jezičkog bontona.

Detaljan opis realizacije

PRVA AKTIVNOST:

Analiziramo sastav pisan na prethodnom času (PRIPREMA OBJAVLJENA), dio po dio - uvodni i glavni dio (cijeli čas predviđen za ovu aktivnost)

Metod grupne analize i sinteze

Grupe međusobno mijenjaju sveske. Čitaju sastave, komentiraju, usmeno koriguju.

Dajem im kartice sa napisanim komentarima koje služe za procjenu rada.

Po završetku analiza, imaju vrijeme za reviziju. Pregledaju, uređuju tekstove...

OVO JE NAJVAŽNIJA AKTIVNOST. Ovdje učenici pokazuju najviše – da li su u potpunosti razumjeli i izvršili zadatak, kako su vrednovali i da li su znali korigovati ono što se pokazalo nedovoljno dobrim i/ili pogrešnim. Najvažnije je ne zadržati se samo na komentaru – šta nije bilo dobro, nego odmah i korigovati. Tako su učenici naporedo komentirali i zajednički uređivali tekst, ponavljali (pravopisna) pravila, razrađivali temu, stilski oblikovali...

DRUGA AKTIVNOST:

Ocjenjivanje radova i obrazlaganje ocjene (10 minuta)

Metod izgradnje kriterija za ocjenjivanje

Na osnovu odabranih kartica, učenici ocjenjuju sastave drugih grupa. Svoje ocjene obrazlažu kriterijumom koji su zajednički postavili.

NEDOVOLJAN (1)	DOVOLJAN (2)	DOBAR (3)	VRLODOBAR (4)	ODLIČAN (5)
NEPRIMJERENI IZRAZI	GREŠKE U PADEŽIMA	POČETAK NIJE PRIVLAČAN	PRIVLAČAN POČETAK	PRIVLAČAN POČETAK
TEMA OBRAĐENA POVRŠNO	PREDUGE REČENICE, KONFUZNE	KORISTI POKOJU NESTANDARDNU RIJEČ	JASNO DEFINISANA TEMA	JASNO DEFINISANA TEMA
REČENICE NEMAJU SMISLA	RUKOPIS ČITAK, ALI RAD NIJE POTPUNO UREDAN I PREGLEDAN	POSTAVLJENA GLAVNA TEZA	STANDARDNI JEZIK	STANDARDNI JEZIK
AUTOR SE NE DRŽI GLAVNE IDEJE	POČETAK NIJE PRIVLAČAN	GLAGOLSKA VREMENA UGLAVNOM SE KORISTE PRAVILNO	RUKOPIS ČITAK, RAD PREGLEDAN	BEZ PRAVOPISNIH GREŠAKA
STALNA PONAVLJANJA	TEMA NIJE POSVE RAZRAĐENA	UDALJAVA SE OD TEME POVREMENO	PRAVOPISNE GREŠKE	RAD PREGLEDAN, RUKOPIS ČITAK
NEPOVEZANOST TRIJU CJELINA		RUKOPIS ČITAK I RAD UREDAN		POVEZANOST CJELINA
				SMISLENE REČENICE
				JASNE IDEJE
				KREATIVNO

TREĆA AKTIVNOST:

Samoprocjena

Metod samoevaluacije i međusobne evaluacije (10 minuta)

Učenici procjenjuju koliko je ko učestvovao u grupnom radu. Sami smišljaju i dodjeljuju "etikete" članovima unutar grupe. Pomažem im u formulaciji opisa naziva.

KOJI JE SAD ČAS?	NAJLJEPŠI RUKOPIS	SPAVAM NA ČASU	NAJAKTIVNIJI UČENIK	BUDUĆI PISAC
Učenik koji ne učestvuje rado u grupnim aktivnostima niti prati upute.	Učenik piše lijepim i čitkim rukopisom.	Učenik najmanje učestvovao u aktivnostima.	Učenik najaktivnije učestvovao u svim grupnim aktivnosti.	Učenik koji je najviše radio na pisanju sastava, i pokazao da ima razvijene vještine dobrog pisanja.
Ne pokazuje interesovanje za aktivnosti časa, i nema osnovna prethodno stečena znanja potrebna za izvršenje zadatka.	Rad je pregledan i uredan.	Učenik ima potrebna znanja za izvršenje zadatka ali je nezainteresiran i pasivan.	Dao značajan doprinos radu grupe.	Teoriju o procesu pisanja prenosio i drugim članovima grupe.
	Učenik ne vodi računa samo o sadržaju napisanog, nego i o estetskom dijelu.	Izvršava samo ono što se od njega lično zatraži.	Pomagao i drugim učenicima.	

ČETVRTA AKTIVNOST:

Povratne informacije o časovima (5 minuta)

Metod evaluacije

Učenici izvlače kartice iz koverta. Na nekima je potrebno odgovoriti punom rečenicom, na drugima zaokružiti, dopisati, nacrtati...

VOLIO BIH DA OPET RADIMO:	NISMO NAUČILI NIŠTA NOVO DANAS	PISANJE MOŽE BITI ZABAVNO	INTERESANTNO MI JE BILO:	ONO ŠTO MI SE NA ČASU NIJE SVIDJELO:
OCJENJUJEM O DRUGE	NE SLAŽEM SE	DA	ŠTO SMO RADILI U GRUPAMA:	NISU MI SE SVIDJELE TEME NEKE NPR. DA ROBOTI ZAMIJENE NASTAVNIKE, SVE OSTALO MI SE UGLAVNOM SVIDJELO
NOVO ŠTO SAM NA OVOM ČASU NAUČIO:	DANAS SAM POBOLJŠAO SVOJE PISANJE JER SAM NAUČIO:	NAUČIO SAM DA DOBAR SASTAV MORA IMATI:	NAJAKTIVNIJI SAM BIO KADA SMO:	NAJZANIMLJIVIJI DIO ČASA MI JE BIO:
KAKO DA SE DOGOVARAM SA DRUGIMA; DA BUDEM KREATIVAN	O VAŽNOSTI KREATIVNOST I	DOBRU TEMU, KREATIVNOST, (EPITETE)	PISALI SASTAV, ČITALI DRUGE SASTAVE	OCJENJIVANJE DRUGIH GRUPE I FOTOGRAFISANJE
VJEŽBA KOJA MI JE NAJVIŠE POMOGLA DA RAZUMIJEM PISANJE:	NAJVIŠE SAM SE MUČIO SA:	NAJTEŽI ZADATAK SA ČASA:	NAJVAŽNIJA STVAR KOJU SAM NAUČIO O PISANJU:	DANAS MI JE NA ČASU BILO:
VJEŽBA U KOJOJ SMO PISALI SASTAV I OCJENJIVALI DRUGE	NIŠTA ŠTO SMO DO SADA RADILI NIJE BILO TOLIKO TEŠKO DA GA ZOVEM MUČENJE	NAPISATI DRUGAČIJE MIŠLJENJE	DA SE NE OGRANIČAVAM O I DA TREBAMO ČITATI	NAUČIO SAM NEŠTO NOVO; STANDARDNO

PETA AKTIVNOST:

Promocija (20 minuta)

Metod javnog nastupa

Skupili smo radove, u improviziranu knjigu, odabrali predstavnike grupa, i napravili ekspres promociju.

Učenici su promovirali svoje radove, s posebnom pažnjom na zaključcima koji proizlaze iz napisanog.

Primjeri učeničkih radova:

Sastav 1: Tableti bi bili bolja opcija od školskih torbi

U današnje vrijeme tehnologija se brzo razvija, a mi učenici vjerujemo da bismo mogli iskoristiti te prednosti i u školama. Smatramo da bi za naše zdravlje i svakodnevni život bilo mnogo bolje da koristimo tablete umjesto teških i nepraktičnih školskih torbi.

Svakodnevno nošenje teških knjiga šteti našim leđima i često otežava dolazak u školu, posebno za one učenike koji žive daleko. Osim zdravstvenih prednosti, uvođenje tableta bilo bi i praktično rješenje. Udžbenici koje koristimo često ne prate tačno plan i program nastave, a lekcije nisu uvijek posložene redom kojim učimo. Korištenjem digitalnih udžbenika taj problem bi se lako riješio jer bi sadržaji mogli biti prilagođeni tačno onome što učimo. Također, ova promjena bi bila i ekološki prihvatljivija jer bismo koristili manje papira, što bi pomoglo očuvanju naše prirode.

Sastav 2: Škola bez pismenih i usmenih provjera

Školski život često prate pismene i usmene provjere koje stvaraju veliki stres među učenicima. Mi smatramo da bi škola bila mnogo bolje mjesto za učenje kada bismo ukinuli ovakve načine provjeravanja znanja. Na taj način smanjio bi se stres i kod učenika i kod nastavnika, a nastava bi postala opuštenija i zanimljivija.

Časovi bi se mogli organizovati u prijatnijem okruženju, kroz razne igre, radionice i aktivnosti koje pomažu da znanje usvajamo prirodno i sa radošću. Vjerujemo da bi se kroz zabavu moglo naučiti jednako, pa čak i više nego kroz klasične provjere. Pismene i usmene provjere često ograničavaju djecu da pokažu svoje sposobnosti na način koji im najviše odgovara. Zbog toga mislimo da bi škola bez stresnih testova bila idealno mjesto za razvoj svakog učenika.

Napomena: Sastavi imaju uvodne, glavne, ne i završne dijelove.

Potrebni resursi

Kartice s pitanjima

Praćenje i procjenjivanje

1. Analiza i revizija – naglašeno i objašnjeno već u pripremi – najvažnija metoda. Kroz analizu i reviziju su pokazali da znaju urediti tekst kako bi zadovoljili kriterije. Ovdje treba naglasiti da učenici nisu na ovim časovima apsolutno poboljšali svoje pisanje niti se to od njih očekivalo (jasno je da je to dugotrajan proces, koji je usko vezan, odnosno neodvojiv od procesa čitanja – na tome moraju i sami raditi) ali su, sa sigurnošću mogu reći – napredovali. Shvatili su šta jedan pisani rad treba nužno da ima i o čemu trebaju voditi računa. Sada im je jasnije šta se vrednuje prilikom ocjenjivanja radova, i to će im biti dovoljan vodič.

2. Prezentacija radova – imala sam uvid kako učenici napreduju u svojim govorničkim i prezentacijskim vještinama. Sposobnost da svako od njih iznese zadatak cijele grupe – pravovremeno, samopouzđano i tačno – ukazuje na napredak u vještinama komunikacije, ali i otkriva tačnost izvršenih zadataka, tj.razumijevanje gradiva.

3. Refleksija i povratne informacije – samoevaluacija, međusobna evaluacija (peer review), i povratna informacija o aktivnostima: otvoreno je ukazano na ono što je dobro usvojeno (anonimnost je doprinijela iskrenosti i objektivnosti) i učenici nisu istaknuli ništa da je ostalo neobjašnjeno ili nejasno.

VOLIO BIH
DA OPET
RADIMO:

NISMO NAUŽILI
NIŠTA NOVO DANAS

- a) SLAŽEM SE
- b) NE SLAŽEM SE

INTERESANTNO
MI JE BILO:

ONO ŠTO MI SE
NA ČASU NIJE
SVIDELO:

NOVO ŠTO
SAM NA OVOM
ČASU NAUŽIO:

DANAS SAM
POBOLJŠAO
SVOJE PISANJE
TEK SAM NAUŽIO

NAUČIO SAM
DA DOBAR SISTAV
MORA IMATI:

PISANJE
MOŽE BITI ZABAVNO:

→ DA

→ NE

Zanimljivo!

NATKIVNITI
SAM BIO
KADA SAMO:

VTEŽBA
(AKTIVNOST)
KOJA MI JE
NAPRIJE POMOGLA
DA RAZUMIJEH
PISANJE:

NAPRIJE SAM
SE MUČIO SA:

NATTEŽI
ZADATAK NA
ČASU BIO JE:

NATZANIMLJIVITI
DIO ČASA BIO
JE:

DANAS MI JE
NA ČASU BILO:

NATVAŽNITA
SVAR KOTU
SAM NAUČIO
O PISANJU:

NEAKTIVNI
SAM BIO
KADA SMO:
BIO SAM NAJAKTIVNIJI
KADA SMO RADILO
PISALI SASTAVI, CITALI
DRUGE SASTAVE.

NISMO NAUČILI
NIŠTA NOVO ZANAS
a) SLAZEM SE
b) NE SLAZEM SE

NAPISAO SAM
SE MUŠO SA
NIŠTA SMO RADILO
DA SADA RADIAMO
NIŠTA BILU TO LIKO
TESKO DA GA ZOVEMO

NOVO ŠTO
SAM NA OVOM
ČASU NAUČIO:
KAKO DA SE RO-
GOVORNA SA LICE
DIMA, DA BUDEM
KREATIVNI

NATTEŽI
ZADATAK NA
ČASU BIO JE:
NAPISATI
DRUGAČIJE
MIŠLJENJE

VTEŽBA
(AKTIVNOST)
KOJA MI JE
NAPISAO POMOGLA
DA RAZUMIEM
PISATE.
Vežba u kojoj
smo pisali sastave
logičivali drugare.

NAUČIO SAM
DA DOBAR SASTAV
MORA IMATI:
- EMITE
- DOBRU TEMU
- KREATIVNOST

PISANJE
MOŽE BITI ZABAVNO:
→ DA
→ NE
Zanimati /

INTERESANTNO
MI JE BILO:
TO ŠTO SMO RADILO
U GRUPAMA

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja
Metod istraživačkog zadatka, metod kreativnog zadatka

Zadaća je bila da učenici istraže u knjigama i na internetu ko se bavio temom 'pisanja'. Trebali su izdvojiti najljepše citate i napisati ih na ukrašene listove papira – njima smo ukrasili kabinet Bosanskog.

Jasno je da kroz ovu jednostavnu vježbu učenici neće usavršavati vještine pisanja, ali ona ima važnu motivacijsku vrijednost – navodi na razmišljanje o samom procesu pisanja, budi kreativnost, otvara slobodu izbora i razvija lični odnos prema izražavanju kroz pisanu riječ.

Prijedlog: Učenici mogu sami osmisliti citate o pisanju.

Priprema za čas - Osnovna škola

Učenje jezika

Prosečna ocena

5